REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2022/1634

av den 16 september 2022

om interna skyddsåtgärder för redaktionellt oberoende och insyn i ägandet inom mediesektorn

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och

av följande skäl:

(1) Oberoende medietjänster spelar en unik roll på den inre marknaden. De representerar en ekonomiskt betydelsefull sektor där det sker snabba förändringar, samtidigt som de ger såväl medborgare som företag tillgång till mångfald i fråga om åsikter och tillförlitliga informationskällor, och tjänar därmed ett allmänintresse som ”allmänhetens vakthund”.

(2) Medietjänsterna spelar en avgörande roll i demokratiska samhällen, eftersom de tillhandahåller information, som är en kollektiv nyttighet. För att leverantörerna av medietjänster ska kunna fylla en sådan viktig samhällsfunktion och växa på marknaden måste de kunna tillhandahålla sina tjänster fritt och oberoende på en marknad som är öppen och transparent och som möjliggör mångfald i fråga om medieaktörer och åsikter.

(3) Leverantörer av medietjänster åtnjuter inte bara skydd enligt unionens regler om den inre marknaden, utan även enligt artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), eftersom de är viktiga för åtnjutandet av rätten till yttrandefrihet och informationsfrihet. I artikel 11 i stadgan föreskrivs också att mediernas frihet och mångfald ska respekteras och att rätt till yttrandefrihet inbegriper frihet att ta emot och sprida uppgifter utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av medlemsstaternas nationella gränser. Dessutom har en väl fungerande inre marknad för medietjänster en direkt inverkan på rättsstaten och demokratin, som är grundläggande värden i unionen och fastställs i artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen.

(4) Förlusten av reklamintäkter under det senaste årtiondet, särskilt på grund av den ökade distributionen av medieinnehåll på nätet och ändrade konsumtionsvanor, har lett till att den traditionella mediesektorn dränerats på ekonomiska resurser, vilket påverkar dess hållbarhet och därmed även kvaliteten och mångfalden hos det innehåll som erbjuds. Denna trend visar att marknaden misslyckats med att ge hållbar avkastning för oberoende nyhets- och kvalitetsjournalistik, som är kollektiva nyttigheter, och med att motverka desinformation.

(5) I enlighet med handlingsplanen för demokratin i Europa ([1]) har kommissionen lagt fram en rad initiativ för att stödja mediernas frihet och mångfald. Den har antagit en rekommendation om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i Europeiska unionen ([2]). Den har också lagt fram ett förslag till direktiv ([3]) och en rekommendation ([4]) om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart

([1]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s handlingsplan för demokrati (COM(2020) 790 final).

([2]) Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1534 av den 16 september 2021 om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i Europeiska unionen (EUT L 331, 20.9.2021, s. 8).

([3]) Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (*strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt*) (COM(2022) 177 final).

([4]) Kommissionens rekommendation (EU) 2022/758 av den 27 april 2022 om skydd för journalister och människorättsförsvarare som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (*strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt*) (EUT L 138, 17.5.2022, s. 30).

ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (*strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt*). Dessutom har kommissionen genomfört flera åtgärder för att stödja återhämtningen och omvandlingen av mediesektorn och den audiovisuella sektorn, som en del av handlingsplanen för medier och den audiovisuella sektorn ([5]). Kommissionen övervakar också noga införlivandet och genomförandet av för mediesektorn viktig lagstiftning, särskilt direktivet om audiovisuella medietjänster ([6]) och upphovsrättsdirektivet ([7]).

(6) Kommissionen har lagt fram ett förslag till förordning om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden (*europeiska mediefrihetsakten*). Enligt förslaget ska det införas en rad skyddsåtgärder i unionsrätten för att skydda mediernas mångfald och redaktionella oberoende på den inre marknaden. Denna rekommendation åtföljer den föreslagna förordningen som ett verktyg för att med omedelbar verkan främja redaktionellt oberoende och insyn i medieägandet.

(7) Samtidigt har kommissionen, som ett komplement till lagstiftningen och såsom betonas i handlingsplanen för demokratin i Europa, gett aktivt stöd till mediesektorns egna initiativ till självreglering. Denna rekommendation är ett led i detta arbete.

(8) Mediebranschen har en lång tradition av självreglering och har tagit ett antal initiativ på området. Med utgångspunkt i dessa initiativ och med beaktande av mångfalden av rättsliga traditioner och strategier i medlemsstaterna är det möjligt att ringa in frivillig praxis som leverantörerna av medietjänster skulle kunna följa för att förbättra sin motståndskraft och bättre stå emot politiska och ekonomiska påtryckningar. Sektorn skulle kunna delta i en diskussion om sådan frivillig praxis samtidigt som det överlåts på leverantörerna av medietjänster att fritt bestämma vilken praxis som kan passa deras individuella behov och affärsmodeller, i synnerhet med beaktande av de särskilda behoven hos mikroföretag och små och medelstora företag i den mening som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ([8]).

(9) Medborgarna måste kunna lita på den information de får för att kunna utöva sina demokratiska rättigheter. De måste ha tillgång till en mångfald av åsikter och tillförlitliga informationskällor för att kunna bilda sig en egen uppfattning och bidra till de demokratiska processerna. Tillgång till tillförlitlig information är lika viktigt för företagen för att de ska kunna fatta välgrundade beslut.

(10) Europeiska leverantörer av medietjänster utsätts i allt högre grad för otillbörlig inblandning i enskilda redaktionella beslut, bland annat från privata ägare och aktieägare, vilket inverkar negativt på den redaktionella friheten, förmågan att tillhandahålla oberoende nyheter och därmed tillgången till tillförlitlig information för de som använder medierna. Övervakningsverktyget för mediepluralism 2022 visar på en hög risk för otillbörligt kommersiellt inflytande och ägarinflytande i flera medlemsstater ([9]). I den digitala tidsåldern är det, på grund av den ökade möjligheten att enkelt få tillgång till information från leverantörer av medietjänster som är etablerade i andra medlemsstater, viktigt att främja god praxis på EU-nivå för att säkerställa att unionens medborgare och företag erbjuds ett oberoende och allsidigt nyhets- och aktualitetsinnehåll så att de kan bilda sig en uppfattning och göra välgrundade val, vilket bidrar till en offentlig sfär på den inre marknaden.

([5]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Europas medier i det digitala decenniet: En handlingsplan för att stödja återhämtning och omvandling (COM(2020) 784 final).

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (EUT L 303, 28.11.2018, s. 69).

([7]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

([8]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

([9]) Övervakningsverktyget för mediepluralism (2022), fullständig rapport, s. 67.

(11) Redaktionellt oberoende skyddar redaktörer och journalister från intressekonflikter och hjälper dem att stå emot otillbörlig inblandning och otillbörliga påtryckningar. Det är därför en förutsättning för framställning och spridning av opartisk information och därmed en väsentlig aspekt av mediefriheten. Det gör det möjligt för medborgare och företag i hela unionen att tillhandahålla och ta emot oberoende och pluralistiska medietjänster. Detta är särskilt relevant för leverantörer av medietjänster som tillhandahåller nyhets- och aktualitetsinnehåll, oavsett format (inbegripet dokumentärer eller tidskrifter som behandlar sådana frågor). Därför riktar sig rekommendationerna om frivilliga åtgärder avseende redaktionellt oberoende till sådana leverantörer.

(12) Mot denna bakgrund har vissa leverantörer av medietjänster redan infört åtgärder, normer eller mekanismer för företagsstyrning, såsom redaktionella stadgor, kodexar eller etikkommittéer för att skydda det redaktionella oberoendet. Hos vissa nyhetsförmedlare har journalisterna inflytande över valet av chefredaktör eller till och med över förändringar i medieägandet. I vissa medieföretag har journalister ställning som aktieägare och kan delta i det strategiska beslutsfattandet och i fördelningen av de ekonomiska vinsterna. I ett fåtal medlemsstater krävs vissa av dessa företagsåtgärder enligt lag för särskilda typer av leverantörer av medietjänster ([10]). Dessa och andra exempel på skyddsåtgärder bör användas som inspirationskällor för frivilliga åtgärder och som grund för fortsatta diskussioner ledda av de berörda parterna om hur skyddet av redaktionellt oberoende kan förbättras.

(13) Även om det är legitimt för privata medieägare att välja och besluta om den långsiktiga redaktionella inriktningen, är viktigt att säkerställa att redaktörer på ett oberoende sätt kan bevaka nyheter och aktuella frågor i sitt dagliga arbete. Redaktörerna bör grunda enskilda redaktionella beslut på journalisternas bakgrundsundersökningar och bedömningar och på informationens relevans för läsaren, och de bör också fritt kunna uttrycka kritiska åsikter utan rädsla för repressalier. Det finns ett behov av en balanserad branschledd strategi för att främja redaktionellt oberoende som samtidigt erkänner de legitima rättigheter och intressen som privata ägare till leverantörer av medietjänster har i fråga om såväl näringsfrihet som deras egen yttrandefrihet.

(14) Självreglering i medierna och normer för journalistisk etik är effektiva verktyg för att öka journalisternas egenmakt och hjälpa dem att stå emot otillbörliga påtryckningar, inbegripet av politisk och kommersiell karaktär, vilket gör att allmänhetens förtroende för medierna ökar ([11]). Tillämpningen av publicistiska normer i hela unionen kan dock förbättras. Övervakningsverktyget för mediepluralism 2022 pekar på bristerna i det praktiska genomförandet av självregleringen ([12]).

(15) Dessutom finns,enligt det unionsfinansierade projektet *Medieråd i den digitala tidsåldern*, medie- eller pressnämnder i endast drygt hälften av medlemsstaterna ([13]). De varierar dessutom i fråga om storlek, verksamhetsområde och juridisk form eller erkännande enligt nationell lagstiftning i de medlemsstater där de finns, vilket kan påverka deras faktiska roll. I de medlemsstater där det ännu inte inrättats några medie- eller pressnämnder saknar medierepresentanterna ofta incitament att ta initiativ till sådana.

(16) I denna rekommendation föreslås medietjänstleverantörer en icke uttömmande och icke-kumulativ förteckning över frivilliga åtgärder och strategier för att garantera en oberoende process för produktion av nyhetsinnehåll. De rekommenderade åtgärderna rör centrala delar av denna process, från villkoren för oberoende skapande av redaktionellt innehåll och rätt för journalister att delta i viktiga beslut för mediekanaler, till strategier för att säkerställa långsiktig stabilitet i produktionen av nyhetsinnehåll.

(17) Ingenting i denna rekommendation, som per definition inte är bindande, bör tolkas som att det påverkar friheten att tillhandahålla tjänster på den inre marknaden eller yttrandefriheten och informationsfriheten, inbegripet pressfriheten, eller som att det inkräktar på den redaktionella friheten eller näringsfriheten. De interna

([10]) Till exempel i Frankrike lag nr 2016–1524 (den s.k. *Loi Bloche*), och i Portugal lag nr 1/99 av den 13 januari.

([11]) Rekommendation CM/Rec(2018)1 från ministerkommittén till medlemsstaterna om mediernas mångfald och om insyn i medieägande.

([12]) Övervakningsverktyget för mediepluralism (2022), (fullständig rapport), s. 82.

([13]) R.A. Harder och P. Knapen, *Media Councils in the Digital Age: An inquiry into the practices of media self-regulatory bodies in the media landscape today*, vzw Vereniging van de Raad voor de Journalistiek, Bryssel, 2021.

skyddsåtgärderna får inte på något sätt anses frånta medieägarna deras roll när det gäller att fastställa de strategiska målen och främja sina företags tillväxt och ekonomiska bärkraft. Dessutom bör den ledande roll som leverantörer av medietjänster och journalister spelar i utvecklingen av interna skyddsåtgärder och självregleringsinstrument erkännas.

(18) This Recommendation is based on exchanges with concerned stakeholders, notably journalists, media companies and their associations. It builds on the discussions at the European News Media Forum ([14]), in particular the second edition held on 29 November 2021, which discussed the media sector's industrial transformation and related challenges ([15]). It also takes account of the existing industry initiatives, including the Journalism Trust Initiative (JTI) by Reporters without Borders and its partner, which aim to foster a healthier information space supported by industry standards.

(19) De rekommenderade åtgärderna bygger på initiativ där nya affärsmodeller och samarbeten testas, såsom de som finansieras i de partnerskap inom journalism som stöds av programmet Kreativa Europa ([16]). De bygger också på de system och prioriteringar för ekonomiskt stöd som anges i handlingsplanen för medier och den audiovisuella sektorn och som är en del av insatserna på EU-nivå för att stödja ett branschekosystem för nyhetsmedier. Dessutom har vissa leverantörer av medietjänster använt sig av styrningsstrukturer där ideella enheter, såsom truster eller stiftelser, innehar hela eller en del av deras kapital och i vissa fall spelar en viktig roll när det gäller att utse styrelser och chefredaktörer, vilka anses bidra till att bevara medietjänstleverantörens redaktionella oberoende på lång sikt. Bland andra styrningsmekanismer med liknande mål återfinns journalistiska aktieägararrangemang där medlemmar av den redaktionella personalen eller deras representativa organ kontrollerar en del av aktierna eller har befogenhet att stoppa en ny kontrollerande aktieägare från att köpa in sig i företaget om detta skulle kunna påverka det redaktionella oberoendet. På grundval av detta hänvisar de rekommenderade åtgärderna till möjliga strategier som leverantörer av medietjänster kan överväga för att öka sin hållbarhet, och därmed motståndskraft mot politiska och kommersiella påtryckningar, och noterar att de fortfarande är bäst lämpade, som ekonomiska aktörer, att utveckla de affärsmodeller som passar deras mål och kapacitet, beroende på vilka marknadssegment som de inriktar sig på.

(20) Denna rekommendation syftar också till att ytterligare främja insyn i medieägandet i hela unionen. Internationella standarder ([17]) och unionens medielagstiftning uppmuntrar för närvarande medlemsstaterna att anta sektorsspecifika åtgärder för att öka insynen i medieägandet. I artikel 5.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU ([18]) erkänns särskilt att medlemsstaterna får kräva att leverantörer av medietjänster under deras jurisdiktion ska göra tillgänglig information om sin ägarstruktur, inbegripet information om sina verkliga huvudmän, i enlighet med de allmänna regler om öppenhet beträffande verkligt huvudmannaskap som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 ([19]). I Europarådets rekommendation från 2018 om mediepluralism och insyn i medieägandet uppmanas medlemsstaterna att införa ramar för offentliggörande av korrekt och aktuell information om direkt och verkligt huvudmannaskap inom mediesektorn. Dessutom samfinansierar kommissionen utvecklingen av projektet för övervakning av medieägande i Europa, som syftar till att utforma en sökbar och skalbar databas för att tillhandahålla kostnadsfri och användarvänlig information om medieägande i hela unionen.

([14]) Det europeiska nyhetsmedieforumet inrättades av kommissionen i enlighet med handlingsplanen för medier och den audiovisuella sektorn för att stärka samarbetet med intressenterna i medierelaterade frågor.

([15]) Se inspelningar och en sammanfattning av evenemanget: https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-news-media-forum-industrial-transformation-glance.

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/818 av den 20 maj 2021 om inrättande av programmet Kreativa Europa (2021–2027) och om upphävande av förordning (EU) nr 1295/2013 (EUT L 189, 28.5.2021, s. 34).

([17]) Rekommendation CM/Rec(2018)1 från ministerkommittén till medlemsstaterna om mediernas mångfald och om insyn i medieägande.

([18]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

([19]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

(21) Åtgärder för att öka allmänhetens insyn i medieägandet är viktiga med tanke på medietjänsters särskilda karaktär av kollektiv nyttighet ([20]). Den roll medier har när det gäller att rapportera om och utkräva ansvar av politiska och ekonomiska intressen gör insyn i medieägandet till ett nödvändigt inslag i varje ekosystem som har till syfte att främja undersökande journalistik, mediemångfald och allmänhetens förtroende för mediers rapportering. Bristen på mediespecifik transparensinformation har tagits upp av berörda parter i de samråd som genomfördes inför utarbetandet av denna rekommendation.

(22) Av detta följer att det är lämpligt med en övergripande strategi för insyn i medieägandet. En sådan strategi skulle främja tillgång till information om statens, statliga institutioners, statsägda företags eller andra offentliga organs medieägande (eller utövande av medieägande), om ägarnas ägarintressen i, kopplingar till eller verksamhet i andra medieföretag eller andra företag, samt alla andra ägarintressen som kan påverka medieföretagets strategiska beslut eller redaktionella hållning. Det är med tanke på vikten av att tjänstemottagarna har uppdaterad information om ägarstrukturer även lämpligt att rekommendera att information om förändringar av ägande eller kontroll av medier ska offentliggöras. Det rekommenderade tillvägagångssättet bör anpassas till typen av mediekanal och ägandeförhållanden. När det gäller journalistägda mediekanaler bör den tillgängliga informationen framför allt bara omfatta ägare med en ledande roll, till exempel styrelseledamöter.

(23) Syftet med denna rekommendation är således att främja en hög grad av insyn i medieägandet i hela unionen genom frivilliga åtgärder som kan vidtas av medietjänstleverantörerna själva men även av medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av reglerna på unionsnivå om insyn i ägande enligt direktiv (EU) 2015/849 och reglerna om offentliggörande för företag enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 ([21]) samt befintliga system för sammankoppling av register på unionsnivå.

(24) För att följa upp denna rekommendation kommer kommissionen att främja en regelbunden dialog med medlemsstater och företrädare för medietjänstleverantörer och journalister i relevanta forum, särskilt European News Media Forum. Kommissionen kommer att noga övervaka medlemsstaternas insatser och medietjänstleverantörernas åtgärder med anledning av denna rekommendation. Medlemsstaterna bör därför uppmanas att ge kommissionen den relevanta information som de rimligen kan förväntas lämna, så att kommissionen kan övervaka hur de efterlever för dem relevanta delar av denna rekommendation. Resultaten av övervakningen kan utgöra underlag för diskussioner under ledning av berörda parter.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

AVSNITT I

Syftet med rekommendationen

1. Syftet med denna rekommendation är att utan att det påverkar tillämpningen av befintliga eller framtida unionsregler

   a) för medietjänstleverantörer som tillhandahåller nyhets- och aktualitetsinnehåll lägga fram en icke uttömmande förteckning över frivilliga åtgärder som de kan vidta för att garantera oberoende i sina enskilda redaktionella beslut,

   b) uppmuntra medietjänstleverantörer och medlemsstater att vidta åtgärder för att främja insyn i medieägandet på den inre marknaden.

([20]) Se Europarådet: ”transparency of media ownership can help to make media pluralism effective by bringing ownership structures behind the media – *which can influence editorial policies* – to the awareness of the public and regulatory authorities” (insyn i medieägandet kan bidra till verklig mediemångfald genom att göra mediernas ägandestrukturer – *vilka kan påverka de redaktionella strategierna* – tydliga för allmänhet och reglerande myndigheter, ingress till ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2018)1 till medlemsstaterna om mediemångfald och insyn i medieägande. Se även Europeiska audiovisuella observationsorganet: ”The transparency of media ownership can stabilise and promote confidence that this power will not be abused for subversively advancing the respective owners' own political, economic and societal interests but instead used to *promote the common good*, namely, to carry out media-related fact checks” (Insyn i medieägandet kan stärka och främja förtroendet för att denna makt inte kommer att missbrukas för att på ett statsfientligt sätt driva respektive ägares personliga politiska, ekonomiska och samhälleliga intressen utan stället *verkar för det gemensamma bästa*, det vill säga utför medierelaterad faktakontroll), se M. Cappello (red.), *Transparency of media ownership*, IRIS *Special*, Europeiska audiovisuella observationsorganet, Strasbourg, 2021.

([21]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt (EUT L 169, 30.6.2017, s. 46).

AVSNITT II

Interna skyddsåtgärder för redaktionellt oberoende

2. När medietjänstleverantörer vidtar åtgärder för att garantera oberoende i sina enskilda redaktionella beslut uppmanas de att ta hänsyn till åtgärdsförteckningen nedan.

3. Åtgärdsförteckningen är avsedd som inspirationskälla för medietjänstleverantörer. Valet av skyddsåtgärder bör vägledas av om de är genomförbara och proportionerliga med hänsyn till medietjänstleverantörernas storlek och vilken typ av medietjänster som tillhandahålls.

4. Medietjänstleverantörer uppmuntras även att ansluta sig till självregleringssystem och initiativ av journalister och mediebranschen som främjar redaktionella normer och normer för tillförlitlig och etisk journalistik.

Skyddsåtgärder för att säkerställa redaktionellt oberoende och integritet

5. Medietjänstleverantörer uppmuntras att fastställa interna regler för att skydda redaktionell integritet och redaktionellt oberoende mot otillbörliga politiska och affärsmässiga intressen som kan påverka enskilda redaktionella beslut. Om sådana interna regler redan finns, uppmuntras medieleverantörer se till att medieföretagets ägare och ledning till fullo godtar och sluter upp bakom dem.

6. Sådana interna regler kan samlas i en stadga, kodex eller redaktionella riktlinjer och policydokument, som medietjänstleverantörer uppmuntras att i möjligaste mån offentliggöra och göra allmänt tillgängliga på sina webbplatser, även för personer med funktionsnedsättning.

Redaktionell integritet

7. De interna regler hos medietjänstleverantörer som avses i punkt 5 kan omfatta följande:

   a) Regler för att säkerställa det redaktionella innehållets integritet (när det gäller produktionen av innehåll), till exempel redaktionella verksamhetsmål, strategier för att främja mångfald och inkludering i sammansättningen av nyhetsredaktioner, eller strategier för en ansvarsfull användning av källor.

   b) Regler som syftar till att förhindra eller offentliggöra intressekonflikter, framför allt krav på att allmänheten ska informeras om affärsmässiga eller yrkesmässiga kopplingar mellan ägare eller juridiska personer som ingår, eller har intressen, i medietjänstleverantörens ägarstruktur, och fysiska eller juridiska personer som nämns i dess redaktionella innehåll.

   c) Riktlinjer för rättelser, inbegripet klagomålsmekanismer.

   d) Regler som säkerställer att den kommersiella och den redaktionella verksamheten är åtskilda, till exempel krav för att säkerställa att det redaktionella innehållet är åtskilt, och lätt kan skiljas, från annons- och reklaminnehåll.

Redaktionellt oberoende

8. Medietjänstleverantörer uppmuntras att inrätta mekanismer som gör det möjligt för den redaktionella personalen att skydda sitt redaktionella oberoende mot varje form av otillbörlig inblandning. Sådana mekanismer kan inbegripa följande:

   a) Som ett komplement till de skyldigheter som fastställs i nationella bestämmelser om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 ([22]), rutiner för att slå larm om eventuella påtryckningar som de kan utsättas för. Sådana rutiner kan erbjuda en möjlighet att slå larm om fall av påtryckningar anonymt eller konfidentiellt.

([22]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

b) Rätt att motsätta sig, dvs. att medlemmar av den redaktionella personalen kan vägra att signera artiklar och annat redaktionellt innehåll som har ändrats utan deras vetskap eller mot deras vilja.

c) Samvetsklausuler som skyddar mot disciplinära påföljder eller godtycklig uppsägning av medlemmar av den redaktionella personalen som vägrar att ta på sig uppdrag som de anser strider mot god yrkessed.

d) Utan att det påverkar de rättigheter och skyldigheter som följer av arbetsrätten eller andra skyddsregler, en rättighet för medlemmar av den redaktionella personalen som anser att ett förändring av ägandet av medietjänstleverantören kan påverka deras redaktionella integritet och oberoende att lämna medietjänstleverantören utan att förlora intjänade förmåner.

Interna organ eller strukturer

9. För att stödja genomförandet av policyer eller interna regler om redaktionell integritet och redaktionellt oberoende uppmuntras medietjänstleverantörer att inrätta lämpliga interna oberoende organ eller strukturer som kan omfatta följande:

a) Etik- eller tillsynskommittéer som ansvarar för att övervaka att stadgor, kodexar eller andra redaktionella riktlinjer och policydokument som antagits av medietjänstleverantören tillämpas på rätt sätt, samt ombudsmän som ansvarar för att se till att reglerna om redaktionell integritet följs. Dessa organ skulle kunna ta emot klagomål om eventuella överträdelser av policyer och regler och hantera dem genom exempelvis medling.

b) Redaktionsråd, redaktionsledningar eller andra organ som fungerar som professionella representationsgrupper för redaktionspersonalen i medier och som kontakt- och dialogytor mellan ledning och journalister och andra mediearbetare. Deras medlemmar skulle kunna väljas av journalister och andra mediearbetare inom medietjänstleverantören. De skulle särskilt kunna verka för att journalister och andra mediearbetare ska kunna utöva de rättigheter som fastställs i antagna stadgor, kodexar eller andra redaktionella riktlinjer och policydokument. De skulle även kunna se till att etiska principer följs.

c) Journalister som utses till ledamöter i styrelsen och som ser till att medietjänstleverantörens policyer respekterar principerna om oberoende journalistik och pressfrihet.

d) Nämnder som utser chefredaktören och skyddar hans eller hennes självständighet och oberoende.

e) Samråds- eller medlingskommittéer bestående av företrädare för den redaktionella personalen och ledningen eller ägarna som löser konflikter mellan medlemmar av den redaktionella personalen och medlemmar av ledningen eller ägarna.

10. Regler för hur dessa organ och strukturer, om de finns, ska fungera samt information om deras verksamhet, bör i lämplig utsträckning vara offentliga och tillgängliga för allmänheten, i möjligaste mån även för personer med funktionsnedsättning.

Skyddsåtgärder för att främja journalisters deltagande i medieföretags beslutsfattande

11. Medietjänstleverantörer uppmuntras att verka för att medlemmar av den redaktionella personalen eller deras representativa organ ska vara delaktiga i styrnings- och beslutsprocesser. Sådan delaktighet kan säkerställas genom rättigheter till information, samråd, deltagande eller en kombination av dessa. Detta ska inte påverka artikel 16 i stadgan.

12. Rättigheter till information kan övervägas särskilt i följande fall:

a) Om medietjänstleverantörens ägare eller ledning beslutar att byta ut chefredaktören.

b) Om styrelsens sammansättning ändras.

c) Vid större förändringar av medietjänstleverantörens juridiska form eller ägande, likvidationsförfaranden eller andra strukturella förändringar.

13. Medietjänstleverantörer uppmanas att samråda med medlemmar av den redaktionella personalen eller deras representativa organ vid utnämning av chefredaktör. Ledningen och den redaktionella personalen uppmuntras att komma överens om ett samrådsförfarande.

14. Om det är förenligt med tillämpliga nationella regler, som i sin tur överensstämmer med unionsrätten, kan medlemmar av den redaktionella personalen ges möjlighet att delta i medietjänstleverantörens ledning genom att utse en eller flera representanter i styrelsen.

Skyddsbestämmelser för att förbättra medietjänstleverantörers hållbarhet och långsiktiga investeringar i produktion av innehåll

15. Medietjänstleverantörer uppmuntras att främja ett utbyte av kunskaper och bästa praxis i relevanta forum i syfte att utveckla strategier som ökar deras långsiktiga hållbarhet och motståndskraft. Kommissionen kommer att främja en sådan dialog inom European News Media Forum.

16. De diskussioner som hittills har förts har visat att möjligheter att vidta innovativa åtgärder kan utforskas på bland annat följande områden:

a) Affärsmodeller som gör det möjligt för medietjänstleverantörer att effektivt anpassa sig till nya konsumtionsmönster, till exempel abonnemangsbaserade system, läsarbaserade system, gräsrotsfinansiering eller andra nya finansieringsstrategier som har visat sig vara framgångsrika när det gäller att öka intäkterna.

b) Tekniska lösningar som bidrar till att förbättra användarupplevelsen, till exempel transparenta algoritmer som förbättrar innehållsrekommendationer och anpassar betalväggar.

c) Strategier som syftar till att behålla och öka antalet mottagare av medietjänster genom att bland annat erbjuda nya format, ta fram verktyg för att inhämta synpunkter från dem och bygga gemenskaper samt ta tillvara data för att få bättre inblick i deras preferenser och beteenden, vilket i sin tur kan ligga till grund för målgrupps- och diversifieringsstrategier.

d) Bolagsstyrningsstrukturer, såsom truster eller stiftelser, arrangemang med journalister som delägare, sammanslutningar av journalister eller läsare, eller andra strukturer som kan stärka medietjänstleverantörers motståndskraft. Utnyttjandet av sådana strukturer eller mekanismer kan i detta sammanhang vara positivt för att skydda det redaktionella oberoendet och främja kvalitetsjournalistik.

e) Strategier eller löften om att återinvestera intäkter eller vinster i syfte att stärka de långsiktiga investeringarna i medieinnehåll, digitalisering och oberoende journalistik, mot bakgrund av det allt större behovet av att hålla jämna steg med innovationer i uppmärksamhetsekonomin.

17. Medietjänstleverantörer uppmuntras att utarbeta strategier som säkerställer transparens och skälig användning när det gäller donationer. Sådana strategier kan till exempel omfatta offentliggörande av aktörer vars donationer överstiger ett visst tröskelvärde eller regler om donationer från fysiska eller juridiska personer vars donationer kan äventyra det redaktionella oberoendet.

18. Medietjänstleverantörer uppmuntras vidare att undersöka möjligheter till strukturellt samarbete, även över gränserna, för att ta tillvara de möjligheter som den inre marknaden erbjuder på europeisk nivå och därmed nå ut till ännu fler mottagare. Medietjänstleverantörer uppmuntras likaledes att undersöka möjligheter till strukturerade partnerskap som till exempel kan syfta till att slå ihop och utnyttja data eller öka deras innovationskapacitet.

19. Medietjänstleverantörer uppmuntras att främja fortbildningsmöjligheterna för sina journalister och andra mediearbetare, samt även omskolning. Detta kan ske i samarbete med mediebranschens självregleringsorgan, yrkesorganisationer och yrkesförbund samt utbildningsinstitutioner.

AVSNITT III

Insyn i medieägandet

20. Medietjänstleverantörer uppmuntras att se till att allmänheten, och i möjligaste mån personer med funktionsnedsättning, enkelt och direkt kan få tillgång till utförlig, heltäckande och uppdaterad information om deras ägande. Medietjänstleverantörer rekommenderas särskilt säkerställa tillgång till information om

a) huruvida ett direkt eller verkligt huvudmannaskap innehas, och i så fall i vilken utsträckning, av staten, en statlig institution, ett statsägt företag eller ett annat offentligt organ,

b) ägarnas ägarintressen i, kopplingar till eller verksamhet i andra medieföretag eller andra företag,

c) andra ägarintressen som kan påverka deras strategiska beslut eller redaktionella hållning,

d) förändringar vad gäller ägande- eller kontrollstrukturer.

21. Medlemsstaterna uppmuntras att vidta åtgärder för att genomföra rekommendation CM/Rec(2018)1 från ministerkommittén till medlemsstaterna om mediernas mångfald och om insyn i medieägande. Medlemsstaterna uppmanas framför allt att ge en relevant nationell reglerande myndighet eller ett relevant nationellt reglerande organ i uppdrag att upprätta och handha en särskild onlinedatabas om medieägande med disaggregerade uppgifter om olika typer av medier, inbegripet på regional och/eller lokal nivå, som allmänheten enkelt, snabbt och effektivt kan få tillgång till utan kostnad, och att regelbundet rapportera om ägandet av medietjänster inom en viss medlemsstats jurisdiktion.

22. Medlemsstaterna och deras nationella reglerande myndigheter eller organ uppmuntras att regelbundet utbyta bästa praxis i frågor som rör insyn i medieägandet. Sådana utbyten bör särskilt fokusera på att identifiera och främja de åtgärder eller verktyg som är mest effektiva för att öka insynen i medieägandet och förbättra det administrativa samarbetet på detta område.

AVSNITT IV

Övervakning och slutbestämmelser

23. För att göra det möjligt för kommissionen att övervaka de åtgärder och insatser som görs för att följa upp denna rekommendation bör medlemsstaterna 18 månader efter antagandet och därefter på begäran lämna all relevant information om de åtgärder och insatser som anges närmare i avdelning III till kommissionen.

24. Kommissionen kommer i relevanta forum, särskilt European News Media Forum, att föra diskussioner med medlemsstater och berörda parter, i synnerhet företrädare för medietjänstleverantörer och journalister, om de åtgärder och insatser som görs för att följa upp denna rekommendation.

25. Kommissionen kommer om nödvändigt överväga att ersätta denna rekommendation med en ny rekommendation för att ta hänsyn till den europeiska mediefrihetsakt som kommer att antas av medlagstiftarna och till diskussioner med medlemsstater och berörda parter. För att undvika oklarheter fastställs, att om bestämmelserna i denna rekommendation skulle överlappa med den slutliga förordning om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden (Europeiska mediefrihetsakten) som antas av medlagstiftarna, kommer relevanta bestämmelser i denna rekommendation att upphöra att gälla så snart bestämmelserna i förordningen blir tillämpliga.

Denna rekommendation riktas till medietjänstleverantörer som är etablerade i unionen samt i fråga om insatserna i avsnitt III även till medlemsstaterna.

Utfärdad i Bryssel den 16 september 2022.

På kommissionens vägnar
Thierry BRETON
Ledamot av kommissionen